

ลักษณะพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาว สุมณฑา พงษ์มาลา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2528

ISBN 974 - 564 - 461 - 7

009619

I/5843038

LEADER BEHAVIOR CHARACTERISTICS OF ADMINISTRATORS
IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Miss Sumontha Pongmala

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ลักษณะพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดกรุงเทพมหานคร

โดย นางสาวสมณฑา พงษ์มาลา

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีนิภา คุปรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
 เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญาหมาบัณฑิต

..... *สุประคิมฐ์ บุณนาค* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิมฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *พวงมณี บุณนาค* ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงมณี บุณนาค)

..... *อมรชัย คันทิเมช* กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันทิเมช)

..... *ฉวีนิภา คุปรัตน์* กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีนิภา คุปรัตน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ลักษณะพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดกรุงเทพมหานคร

ชื่อนิติกร นางสาวสุนงษา พงษ์มาลา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีนิภา คุปรัตน์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2527

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
 กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดกรุงเทพมหานครทุกคน โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่างประชากร เป็นจำนวนทั้งสิ้น
 422 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1
 เป็นแบบตรวจสอบ ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ส่วนที่ 2 เป็นแบบเลือกตอบ
 ถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมผู้นำ 6 ด้าน คือพฤติกรรมด้านการแสดงออกในการร่วม
 ประสานสัมพันธ์ พฤติกรรมด้านความต้องการในการร่วมประสานสัมพันธ์ พฤติกรรม
 ด้านการแสดงออกในการควบคุม พฤติกรรมด้านความต้องการในการควบคุม
 พฤติกรรมด้านการแสดงออกซึ่งความรักใคร่ผูกพัน และพฤติกรรมด้านความต้องการ
 ความรักใคร่ผูกพัน ซึ่งคัดแปลงมาจาก The Fundamental Interpersonal

Relationship Orientation - Behavior Questionnaire (FIRO - B)
 ของชูทซ์ (Schutz) การส่งแบบสอบถามใช้วิธีนำส่งและรับคืนด้วยตนเอง ได้รับ
 แบบสอบถามคืนมา จำนวน 363 ฉบับ จากจำนวน 422 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.01
 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ
 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีลักษณะพฤติกรรม
 ผู้นำ ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านการแสดงออกซึ่งความรักใคร่ผูกพัน และด้านความต้องการ
 ความรักใคร่ผูกพัน อยู่ในระดับสูง
2. พฤติกรรมด้านการแสดงออกในการร่วมประสานสัมพันธ์อยู่ในระดับ
 ปานกลาง และด้านความต้องการในการร่วมประสานสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ
3. พฤติกรรมด้านการแสดงออกในการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง และ
 ด้านความต้องการในการควบคุมอยู่ในระดับต่ำ

Thesis Title Leader Behavior Characteristics of Administrators
in Elementary Schools under the Jurisdiction of
the Bangkok Metropolitan Administration

Name Miss Sumontha Pongmala

Thesis Advisor Assistant Professor Natnipa Cooperat, Ph.D..

Department Educational Administration

Academic Year 1984

ABSTRACT

The Purposes of the Study

To investigate the leader behavior characteristics of administrators in elementary schools under the jurisdiction of the Bangkok metropolitan administration.

Procedures

All administrators in elementary schools under the jurisdiction of the Bangkok metropolitan administration, numbering 422, were used as a population of this study.

The instrument used in the collection of data were questionnaires, each of which consisted of two parts : a check-list for informant's personal data, and a multiple choice question for investigating six types of the leader behavior characteristics, namely ; expressed

inclusion, expressed control, expressed affection, wanted inclusion, wanted control and wanted affection. The Schutz's Fundamental Interpersonal Relationship Orientation Behavior Questionnaire (FIRO - B) was translated in Thai-language and developed to be used for this study. Four hundred and twenty - two questionnaires were distributed by making direct contact. Three hundred and sixty three or 86.01 percent were returned.

The collected data analysed by using percentage, arithmetic mean and standard deviation

Findings

The leader behavior characteristics of the administration in elementary schools under the jurisdiction of the Bangkok metropolitan administration were found in this study as the followings:

- 1) highly expressed affection and wanted affection
 - 2) moderality expressed inclusion and low wanted inclusion
- and
- 3) moderality expressed control and low wanted control.

กติกกรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผนังภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ในการแก้ไขปรับปรุงอย่างใกล้ชิดและดีที่สุด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย คันทิเมธ ใต้ให้คำแนะนำและขอคิดเห็น

ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษาศังกักกรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สมณฑก พงษ์มาลา

22 พฤษภาคม 2528

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฅ

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล.....	10

2 เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	11
หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	12
คุณสมบัติของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ.....	21
ทฤษฎีเกี่ยวกับการเป็นผู้นำ.....	21
ความหมายของผู้นำ.....	23
วิธีการศึกษาผู้นำ.....	26

	ประเภทของผู้นำ.....	34
	คุณสมบัติของผู้นำ.....	39
	ลักษณะของพฤติกรรมผู้นำ.....	45
	พฤติกรรมทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล.....	46
	ทฤษฎีพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล.....	47
	ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กับ ลักษณะพฤติกรรมผู้นำ.....	52
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
3	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	60
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	60
	กลุ่มประชากร.....	60
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
	สถานภาพของผูตอบแบบสอบถาม.....	73
	ลักษณะพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	
	สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	76
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ.....	88
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	88
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	88
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	89

บทที่	หน้า
สรุปผลการวิจัย.....	89
อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	91
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	107
ภาคผนวก ก. หนังสือนำเสนอ.....	108
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม.....	111
ประวัติผู้เขียน.....	116

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มประชากรในแต่ละ เขตจำแนกตามที่ตั้ง.....	61
2	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เขต.....	69
3	เกณฑ์การแบ่งระดับลักษณะพฤติกรรมผู้นำ.....	71
4	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ.....	73
5	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	73
6	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิ.....	74
7	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง.....	74
8	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหาร.....	75
9	ลักษณะพฤติกรรมผู้นำจำแนกตามเพศ.....	76
10	ลักษณะพฤติกรรมผู้นำจำแนกตามอายุ.....	77
11	ลักษณะพฤติกรรมผู้นำจำแนกตามวุฒิ.....	79
12	ลักษณะพฤติกรรมผู้นำจำแนกตามตำแหน่ง.....	81
13	ลักษณะพฤติกรรมผู้นำจำแนกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหาร.....	83
14	ลักษณะพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	85